

PROF. DR. SC. ANTE VUKASOVIĆ, 1929. - 2021.
PROF. ANTE VUKASOVIĆ PH.D., 1929 - 2021

(In memoriam)

U utorak 26. siječnja 2021. godine u 93. godini života preminuo je prof. dr. sc. Ante Vukasović. Rođen je u Osijeku 9. siječnja 1929. godine. Djetinjstvo je proveo u Dalmaciji, u Kučićima kod Omiša, gdje je završio i Osnovnu školu. Učiteljsku školu završio je (1950.) u Osijeku, a Filozofski fakultet u Zagrebu (1956.). Na istom Fakultetu doktorirao je 1965. godine. Na Odsjeku za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu radio je pune 33 godine.

Prof. A. Vukasović bio je vrlo utjecajan hrvatski pedagog, znanstvenik, sveučilišni profesor, kulturni djelatnik, publicist, učitelj učitelja i pedagog pedagoga. Izuzetno je plodan pedagoški pisac. Potpuna bibliografija njegovih radova sadrži 2142 bibliografske jedinice. Autor je više od 50 knjiga, kao koautor ili urednik objavio je još pedesetak knjiga. Više od šezdesetak njegovih radova objavljeno je na stranim jezicima. Kao znanstvenik pedagog bavio se fenomenom i teorijom odgoja, zalagao se za afirmaciju morala, etičkih, duhovnih, općeljudskih vrijednosti i ljudskog dostojanstva. Proučavao je sustav pedagoške znanosti, pitanja pedagoške teleologije i aksiologije, teoriju i metodiku odgojne djelatnosti, bit odgoja, poglavito probleme moralnoga, intelektualnog i radnog odgoja, odgojne vrijednosti i izgrađivanje moralnih odlika osobnosti. Bavio se odgojem za humane odnose, pripremanjem mladeži za ljubav, brak, obiteljski život, željeno potomstvo i odgovorno roditeljstvo, odgojnom funkcijom škole i obitelj, unaprjeđivanjem odgojne djelatnosti. Dosljedno se zalagao i znanstvenim istraživanjima dokazivao prijeku potrebu duhovne obnove, moralne i odgojne preobrazbe, potrebu reafirmiranja zanemarene odgojne funkcije, odgojnih vrijednosti. Rezultate svojih proučavanja i istraživanja objavio je u brojnim monografijama i raspravama. Održao je više od stotinu predavanja na raznim tribinama, stručnim i znanstvenim skupovima, seminarima, simpozijima i kongresima. Boravio je i predavao u Austriji, Češkoj, Francuskoj, Kanadi, Mađarskoj, Njemačkoj, Poljskoj, Rusiji, Slovačkoj, Švedskoj, Švicarskoj, Ukrajini i SAD-u.

Na znanstvenoistraživačkom području vrlo je angažirano sudjelovao u istraživanjima Zavoda za pedagogiju i Instituta za pedagoška istraživanja Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Centra za pedagošku izobrazbu i istraživanje i Instituta za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu. Samostalno je vodio istraživačke projekte: Međusobni odnos razine obrazovanja, kvalifikacijske strukture i

produktivnosti rada; Fenomen odgoja; Moralne kvalitete naših učenika; Prinosi unapređivanju odgojne funkcije škole; Politehnizacija obrazovanja; Sustav i program stručnog obrazovanja i usavršavanja nastavnika za rad u području planiranja obitelji; Odgoj i vrijednosti; Analiza i unapređivanje odgojnog rada; Osposobljavanje nastavnika za odgojni rad; Unapređivanje odgojne funkcije obitelji; Međunarodno ispitivanje obiteljske odgojne funkcije; Likovi istaknutih hrvatskih pedagoga. Kao vanjski suradnik, tijekom 1994. i 1995. godine u Političkoj upravi Ministarstva obrane Republike Hrvatske vodio je projekt: Domovinski odgoj, za potrebe Hrvatske vojske, o čemu je objavljeno impozantno djelo. Usporedo s tim projektima surađivao je na desetak drugih znanstvenoistraživačkim projekata.

Obavljao je i uredničke poslove: uređivao je časopis *Život i škola* u Osijeku, bio urednik knjižnice *Teorija i praksa odgoja* u Pedagoškom društvu Hrvatske i uredio je više djela u izdanjima Pedagoškoga centra u Osijeku, Zavoda za Pedagogiju i Instituta za pedagojska istraživanja Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Pedagoško-književnog zbora, Centra za pedagošku naobrazbu i istraživanje Sveučilišta u Zagrebu, Društva hrvatsko-slovačkog prijateljstva u Zagrebu te Domovinskog odgoja u MORH-u.

U Pedagoško-književnom zboru i Pedagoškom društvu Hrvatske bio je tajnik, dugo godina član Upravnog odbora i komisije za izdavačku djelatnost. Na svojem matičnom Filozofskom fakultetu u Zagrebu prof. A. Vukasović bio je u nekoliko puta pročelnik Odsjeka za pedagogiju te voditelj poslijediplomskog studija pedagogije. Kao priznati komeniolog bio je član Međunarodnog odbora za organizaciju proslave 400. obljetnice rođenja Jana Ámosa Komenskog te inicijator i predsjednik Hrvatskoga nacionalnog odbora za organizaciju proslave u Hrvatskoj. Tim povodom održano je nekoliko znanstvenih skupova. Prof. A. Vukasović je radi populariziranja pedagojske znanosti i unaprjeđivanja odgojne djelatnosti održao više stotina javnih predavanja za prosvjetne djelatnike u Zagrebu i Hrvatskoj. Od 1970. do 1974. održao je četiri ciklusa, ukupno 38 zapaženih i u školama dobro primljenih predavanja iz moralnog odgoja, u sastavu emisija Školskog radija Radio Zagreba. Tim predavanjima nastojao je upozoriti na moralni smisao života, etički sustav vrijednosti i potrebu moralnog preporoda.

Bio je vrlo aktivan u hrvatskom proljeću 1971. Zbog toga je imao velikih neugodnosti i problema. U proces demokratske preobrazbe u Hrvatskoj uključio se 1989. godine. Pristupio je prvoj skupini hrvatskih domoljuba koji su inicirali političke demokratske promjene i uspostavljanje slobodne i neovisne hrvatske drža-

ve. Ostavio je dubok politički trag u izgradnji suverene moderne Hrvatske. Dugi niz godina aktivno je djelovao u Hrvatskoj demokratskoj stranci (HDS), u kojoj je bio dopredsjednik, i u Hrvatskoj demokratskoj zajednici (HDZ). I na tom području zdušno se zalagao za reafirmaciju pedagoškog sustava vrijednosti i moralnu preobrazbu hrvatskog društva. Objavio je desetke radova s političkim sadržajima.

U suverenoj samostalnoj hrvatskoj državi prof. A. Vukasović se angažirano uključio u javno djelovanje, društveno-politički život i rad hrvatskih građanskih udruga i društava. Član je Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora, Hrvatskoga pedagogijskog društva, Hrvatskoga društva katoličkih novinara, Matice hrvatske, Hrvatskoga populacijskog pokreta, počasni je član Hrvatskoga pokreta za život i obitelj te Ogranka Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora u Bjelovaru, Hrvatskog katoličkog društva prosvjetnih djelatnika (HKDPD). U Hrvatskom žrtvoslovnom društvu (HŽD) kao član Predsjedništva objavio je više od 200 članaka i rasprava posvećenih hrvatskim žrtvama na Bleiburgu, u Maceljskoj šumi, Jazovki, Vukovaru, Škabrnji. U Hrvatskom katoličkom zboru MI bio je predsjednik i gotovo 10 godina glavni tajnik. U Listu mladih MI – glasilu HKZ-a, ponajviše u kolumni *Odgoj i vrijednosti* objavio je 202 rada posvećena duhovnosti, mladeži, odgoju i odgojnoj preobrazbi. U znak priznanja i zahvalnosti HKZ MI imenovao ga je doživotnim počasnim članom Predsjedništva. Inicirao je osnivanje Društva hrvatsko-slovačkog prijateljstva. Bio je prvi i dvanaest godina predsjednik Društva. U znak zahvalnosti imenovan je doživotnim počasnim predsjednikom Društva. Prof. Ante Vukasović član je Akademije humanističkih znanosti u Sankt Peterburgu, član je Svjetske asocijacije za pedagoška istraživanja.

Za svoju znanstvenu, pedagošku, kulturnu i političku djelatnost primio je niz priznanja, nagrada, odlikovanja i drugih vrijednih odličja i zahvalnica. Kao vrlo djelatan pedagoški stručnjak i mladi znanstvenik u tridesetoj godini života odlikovan je Ordenom rada III. reda (1959.). Odlikovan je Ordenom rada sa zlatnim vijencem u vrijeme hrvatskog proljeća 1971. Prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman odlikovao ga je Redom Danice hrvatske s likom Antuna Radića i Spomenicom Domovinskog rata (1996.). Za dugogodišnje poticanje hrvatsko-slovačkog prijateljstva i suradnje slovački predsjednik Ivan Gašparović odlikovao ga je Redom bijelog dvostrukog križa Slovačke Republike. Primio je Nagradu Ivan Filipović za unaprjeđivanje znanstvenoistraživačkog rada (1971.) i za životno djelo (2002.), itd. Primio je između mnogih i sljedeća odličja: Spomen-

plaketu Sveučilišta u Zagrebu u povodu 300. obljetnice osnivanja (1969.); Spomen-plaketu Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora u povodu 100. obljetnice djelovanja (1971.); Povelju Hrvatskoga katoličkog društva prosvjetnih djelatnika (2018.); Spomen-medalju Jan Ámos Komenský Češke i Slovačke Federalne Republike za organizaciju u Hrvatskoj proslave 400. obljetnice rođenja Komenskog (1992.); Diplomu akademika Akademije humanističkih znanosti u Sankt Peterburgu (1994.); Srebrnu medalju i diplomu Međunarodnoga biografskog centra Cambridge za izuzetna postignuća u unaprjeđivanju školstva i pedagogije (2003.); Zlatnu medalju, priznanje Američkoga biografskog instituta hrvatskom znanstveniku (2008.). Primio je još tridesetak različitih priznanja, diploma, zahvalnica, plaketa, povelja za svoju bogatu i raznovrsnu djelatnost.

Prof. dr. A. Vukasović cijeli je život bio granitni kamen na braniku pedagojske znanosti, pedagoških, nacionalnih, kulturnih i duhovnih vrijednosti te na braniku vjere i domovine. Svojom bogatom pedagoškom baštinom zadužio je Hrvatsku i njezin narod, a njegov znanstveni opus bit će neiscrpno vrelo s kojeg će se stoljećima napajati nove generacije.

Na kraju, za našeg, vrijednog i neobično marljivog, dragog prof. Antu Vukasovića s punim pravom možemo reći, poput sv. Pavla: „Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao. Stoga, pripravljen mi je vijenac pravednosti kojim će mi u onaj dan uzvratiti Gospodin, pravedan sudac; ne samo meni, nego i svima koji s ljubavlju čekaju njegov pojavak“ (2 Tim, 4, 7-8). Veliko mu hvala za sve i vječna mu slava.

Ivica Đaković